

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobců: a) **Sdružení pro ochranu příznivých životních podmínek v oblasti od Bulovky po Šalamounku**, se sídlem Mikšovského 818/13, Praha 5, b) **Družstvo Mikšovského 819/11**, se sídlem Mikšovského 819/11, Praha 5, c) **Družstvo Mikšovského 818/13**, se sídlem Mikšovského 818/13, Praha 5, d) **Družstvo vlastníků bytů „Jednadvacítka“**, se sídlem Mikšovského 814/21, Praha 5, e) **Družstvo Mikšovského 816/17**, se sídlem Mikšovského 816/17, Praha 5, f) **Bytové družstvo Mikšovského 815/19**, se sídlem Mikšovského 815/19, Praha 5 a g) **Bytové družstvo Mikšovského 817**, se sídlem Mikšovského 817, Praha 5, proti žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobců b) **Družstvo Mikšovského 819/11**, c) **Družstvo Mikšovského 818/13** a g) **Bytové družstvo Mikšovského 817**, všichni zastoupeni Mgr. Janem Válkem, advokátem se sídlem Ocelářská 799, Praha 9, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 50, a proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 50, **se zrušuje.**
- II. Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42, **se odmítá.**
- III. Stěžovatelé a žalobci a), d), e) a f) **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1.] Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobci b), c) a g) jako stěžovatelé domáhají zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze, kterým byl zamítnut společný návrh všech žalobců na zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42. Současně stěžovatelé požadují zrušení tohoto usnesení městského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 21. 1. 2009, č. j. S-MHMP 550752/2008/OST/Če. Důvodem zastavení řízení bylo nezaplacení soudního poplatku ve výši 2 000 Kč každým ze sedmi žalobců.

II. Obsah kasační stížnosti

[2.] Stěžovatelé označili kasační důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), c) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), tj. tvrdí nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, zmatečnost řízení před soudem a konečně nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[3.] Stěžovatelé uvádějí, že všech sedm žalobců podalo jedinou žalobu proti témuž rozhodnutí žalovaného a formou vylepení kolkových známek zaplatili soudní poplatek ve výši 2500 Kč. Tím považovali svoji povinnost k zaplacení soudního poplatku ve smyslu ustanovení § 2 odst. 8 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, za splněnou. Vycházeli rovněž z praxe městského soudu, který v podobných věcech vyměřoval všem žalobcům jediný poplatek.

[4.] Městský soud údajně pochybil, když doručil výzvu k zaplacení soudního poplatku, určenou žalobcům, pouze jejich právnímu zástupci. Podle ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. totiž platí, že účastníkům řízení má být doručováno vždy, kdy tito mají něco osobně vykonat. Splnění poplatkové povinnosti přitom stěžovatelé považují za úkon náležející osobně účastníkům řízení, nikoliv jejich zástupcům. V tomto směru stěžovatelé odkazují rovněž na judikaturu Ústavního soudu, konkrétně na nálezy sp. zn. I. ÚS 308/01 a sp. zn. III. ÚS 292/01, v nichž je obsažen shodný právní názor.

[5.] Pochybení spatřují stěžovatelé i v tom, že jejich podání ze dne 13. 7. 2009, označené jako „návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení“, městský soud neposoudil jako kasační stížnost, přestože z jeho obsahu nepochybně vyplývalo, že se stěžovatelé domáhají zrušení usnesení o zastavení řízení. Ohledně doplnění chybějících náležitostí kasační stížnosti měl soud stěžovatele vyzvat způsobem předvídaným v ustanovení § 108 odst. 1 s. ř. s.

[6.] Stěžovatelé zdůrazňují, že k nezaplacení soudního poplatku došlo pouze z důvodu odlišného právního názoru na aplikaci ustanovení § 2 odst. 8 zákona o soudních poplatcích. Bylo proto namístě, aby městský soud před zastavením řízení stěžovatele seznámil se svými odlišnými právními závěry a poučil je, že po doručení rozhodnutí o zastavení řízení je toto rozhodnutí v právní moci a že je vyloučeno jeho zrušení z důvodu dodatečného zaplacení soudního poplatku v plné výši.

[7.] Další námitka se týká toho, že v návrhu na zrušení usnesení o zastavení řízení ze dne 13. 7. 2009 stěžovatelé sdělili městskému soudu, že soudní poplatek ve výši 2500 Kč byl zaplacen stěžovatelem 3., tj. Družstvem Mikšovského 818/13. Toto tvrzení městský soud označil za zjevně účelové a nevěrohodné. Nepřihlédl však k tomu, že stěžovatelé

považovali poplatkovou povinnost za již splněnou. Jestliže tedy Družstvo Mikšovského 818/13 zaplatilo částku 2500 Kč i za všechny ostatní žalobce, nic to nemění na faktu, že tuto částku uhradil právě tento žalobce. V tomto směru odkazují stěžovatelé na právní úpravu solidárních závazků.

[8.] Ze všech uvedených důvodů stěžovatelé navrhují zrušit (I.) usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 50, a také (II.) usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42.

III. Chronologický přehled řízení před městským soudem

[9.] Pro větší přehlednost podává Nejvyšší správní soud časový sled řízení před městským soudem tak, jak plyne ze spisové dokumentace.

[10.] Dne 24. 3. 2009 byla Městskému soudu v Praze doručena žaloba sedmi shora označených žalobců, brojící proti citovanému rozhodnutí žalovaného. Na této žalobě byly vylepeny kolkové známky v celkové hodnotě 2.500 Kč.

[11.] Dne 28. 4. 2009 odeslal městský soud výzvy k zaplacení soudního poplatku všem sedmi žalobcům, a to k rukám jejich společného právního zástupce Mgr. Válka. Obsahem těchto výzev byl odkaz na ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích a na ustanovení § 33 odst. 8 s. ř. s. Z těchto ustanovení soud dovodil, že povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 2000 Kč stíhá každý subjekt, který podá žalobu ve správním soudnictví, tj. bez ohledu na to, zda se jedná o žalobu podanou samostatně anebo podanou společně s jinými subjekty. Proto soud všechny žalobce vyzval, aby sdělili, který z nich zaplatil soudní poplatek 2.500 Kč, a aby ostatní ve lhůtě do 10 dnů tento poplatek zaplatili; v opačném případě bude řízení zastaveno.

[12.] Přípisem ze dne 7. 5. 2009 žalobci prostřednictvím jejich právního zástupce soudu sdělili, že poukazují na ustanovení § 2 odst. 8 zákona o soudních poplatcích, z něhož dovozují povinnost zaplatit poplatek společně a nerozdílně. O správnosti tohoto názoru ostatně prý svědčí i obvyklý postup městského soudu, např. v řízení vedeném pod sp. zn. 7 Ca 232/2005. Proto se domnívají, že poplatek byl uhrazen řádně a včas všemi žalobci společně.

[13.] Usnesením ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42, městský soud zastavil řízení o podané žalobě. Učinil tak proto, že podáním žaloby vznikla každému ze žalobců povinnost zaplatit soudní poplatek, což se nestalo a poplatek nebyl zaplacen ani po marném uplynutí výzvy soudu. Ustanovení § 2 odst. 8 zákona o soudních poplatcích na daný případ nedopadá, jelikož žalobci nemají v řízení postavení nerozlučných společníků, kterým jedině svědčí dobrodiní zákona. Výslovně lze odkázat na ustanovení § 33 odst. 8 s. ř. s., podle něhož podá-li více osob společný návrh, jedná v řízení každý sám za sebe a s účinky jen pro svou osobu. I při podání společné žaloby má proto každý žalobce zcela samostatné postavení, může např. sám rozšířit žalobní body anebo vzít žalobu zpět, samozřejmě s účinky jen pro svou osobu. Ohledně právního názoru, dle něhož ustanovení § 2 odst. 8 zákona o soudních poplatcích dopadá jen na případy nerozlučného společenství žalobců, městský soud odkázal na některá rozhodnutí Vrchního soudu v Praze a rovněž na rozhodnutí vlastní. Pokud mezi jednotlivými senáty tohoto soudu existuje nejednotná rozhodovací praxe, je třeba ji sjednotit Nejvyšším správním soudem. Citované usnesení

městského soudu nabylo právní moci dne 7. 7. 2009, jelikož tohoto dne bylo doručeno jak žalovanému, tak právnímu zástupci žalobců.

[14.] Dne 15. 7. 2009 byl městskému soudu osobně doručen návrh na zrušení citovaného usnesení o zastavení řízení. Tento návrh byl odůvodněn tím, že „dílčí soudní poplatek ve výši 2500 Kč“ byl zaplacen žalobcem Bytové družstvo Mikšovského 817, žalobci Družstvo Mikšovského 819/11 a Družstvo Mikšovského 818/13 hradí poplatek ve výši 2000 Kč každý samostatně přilepením kolkových známek a zbývající čtyři žalobci berou své žaloby zpět. Zrušení usnesení o zastavení řízení žalobci odůvodnili poukazem na ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích s tím, že v řízení má být dále pokračováno se třemi označenými žalobci (tj. nynějšími stěžovateli) a ve vztahu k ostatním čtyřem žalobcům má být řízení zastaveno.

[15.] Usnesením, napadeným nyní projednávanou kasační stížností, městský soud citovaný návrh žalobců zamítl, a to proto, že k zaplacení soudního poplatku došlo až po pravomocném skončení řízení.

IV. Argumentace Nejvyššího správního soudu

[16.] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že stěžovatelé uplatnili tři kasační důvody, vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nicméně s ohledem na skutečnost, že řízení bylo zastaveno, resp. jejich návrh byl zamítnut v ryze procesní otázce, pojednal o všech těchto důvodech zdejší soud z důvodu přehlednosti současně. Ostatně, důvod zakotvený v písm. e) cit. ustanovení, podle něhož *„kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení“*, v sobě implicitně zahrnuje i důvody ostatní (tj. nezákonnost, zmatečnost řízení či nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu).

[17.] Právě v kontextu těchto kasačních důvodů proto zdejší soud přezkoumal obě napadená usnesení Městského soudu v Praze a dospěl k následujícím závěrům.

[18.] Stěžovatelé namítají nezákonné pochybení městského soudu, který výzvy k zaplacení soudního poplatku doručil pouze jejich zástupci Mgr. Válkovi a nikoliv rovněž i jim osobně. Domnívají se totiž (s odkazem na judikaturu Ústavního soudu), že se jednalo o případ, kdy mají vykonat něco sami účastníci, nikoliv jejich zástupce (§ 42 odst. 2 věta druhá s. ř. s.).

[19.] K tomu je třeba uvést, že skutečně před účinností soudního řádu správního, kdy bylo řízení o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů výlučně upraveno v části 5. občanského soudního řádu, převážil judikatorní názor Ústavního soudu, podle něhož nepostačovalo doručit výzvu k zaplacení soudního poplatku zástupci účastníka řízení, nýbrž musela být doručena rovněž samotnému účastníkovi.

[20.] Tento výklad se nicméně zásadně změnil s ohledem na nabytí účinnosti s. ř. s. Z důvodu stručnosti lze proto poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 - 69 (in: č. 726/2005 Sb. NSS), podle něhož *„povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon poplatku podléhající. Zaplacení soudního poplatku ovšem není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního*

poplatku se proto doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu.“

[21.] Správnost a ústavní souladnost tohoto názoru byla následně potvrzena nálezem Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07 (<http://nalus.usoud.cz>), podle něhož „v době před přijetím zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, podstata problému spočívala v celkové koncepci správního soudnictví, která neumožňovala zohlednit dodatečné uhrazení poplatku a v řízení pokračovat. Oproti účastníkům řízení občanskoprávního se tak navrhovatelé domáhající se soudního přezkumu správních rozhodnutí nacházeli v objektivně horším postavení, neboť mohli dodatečně uhradit poplatek z návrhu nejpozději ve lhůtě stanovené k tomu správním soudem. ... Zejména za situace, kdy občanskoprávní a správní soudnictví nebylo odděleno v tom smyslu, že se každé z odvětví řídilo samostatným procesním řádem, považoval Ústavní soud naznačenou disproporci za nepřiměřenou. Deficit právní úpravy správního soudnictví měl být proto vyvážen právě doručováním výzev k úhradě poplatku též samotnému žalobci. Dle Ústavního soudu představoval opačný postup zásah do základních práv, a to zejména pro neexistenci byť jakékoli možnosti zrušení usnesení o zastavení řízení v případě následné úhrady poplatku. Nicméně v době rozhodné pro posouzení předloženého návrhu došlo k zásadní změně. Jednak bylo v mezidobí mezi vyhlášením výše zmiňovaných nálezů Ústavního soudu a dnem, kdy stěžovatel inicioval nyní přezkoumávané řízení o správní žalobě, zcela nově koncipováno správní soudnictví. To se formálně oddělilo od soudnictví občanskoprávního, a pravidla řízení byla vtělena do samostatného procesního předpisu. Tato pravidla, včetně vymezení práv účastníků řízení ve správním soudnictví, se od procesu občanskoprávního liší, což je dáno odlišností předmětu řízení. Zatímco v občanskoprávním řízení poskytují soudy ochranu soukromým subjektivním právům, v soudním řízení správním poskytují ochranu veřejným subjektivním právům. To dává legitimní základ pro odlišná procesní práva účastníků těchto řízení. Zároveň s vytvořením nového systému správního soudnictví byl upraven i zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Podle jeho § 9 odst. 7 soud zruší usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Pokud jde o možnost splnit poplatkovou povinnost dodatečně i po zastavení řízení, znamená nová právní úprava zákona o soudních poplatcích oproti předchozímu, Ústavním soudem kritizovanému stavu, ve své podstatě změnu nejen formální, neboť nyní je možné poplatek zaplatit dodatečně do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení a ve správním soudnictví toto usnesení nabývá právní moci doručením. To umožňuje zaplatit poplatek ze žaloby dodatečně, i když nejpozději týž den, kdy došlo k doručení usnesení. Oproti předcházející právní úpravě, kdy bylo možno poplatek ze správní žaloby dodatečně zaplatit jen ve lhůtě stanovené soudem ve výzvě, se nyní výzvou stanovená lhůta fakticky prodlužuje ještě o dobu, kterou bude správnímu soudu trvat vydání usnesení, resp. jeho doručení, což není dle přesvědčení Ústavního soudu doba zanedbatelná. ... Ve vztahu k nyní posuzované věci tak Ústavní soud uzavírá, že postup soudu, který výzvu k zaplacení soudního poplatku ze správní žaloby zaslal pouze stěžovateli advokátovi, a nikoliv i jemu samotnému, odpovídal pravidlům doručování, jak byla nastavena v § 42 soudního řádu správního ve spojení s § 49 odst. 1 občanského soudního řádu.“

[22.] S odkazem na shora citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu lze shrnout, že tato stížnostní námitka není důvodná.

[23.] Stěžovatelé dále rozporují postup městského soudu, který jejich podání ze dne 13. 7. 2009 nevyhodnotil jako kasační stížnost a rozhodoval o něm v intencích ustanovení § 9

odst. 7 zákona o soudních poplatcích. Podle tohoto ustanovení platí, že „*usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.*“

[24.] Toto ustanovení vyložil zdejší soud ve svojí dřívější judikatuře (viz rozsudek ze dne 29. 5. 2008, č. j. 5 Afs 147/2007 - 103, in: www.nssoud.cz) následně: „Z § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích vyplývá, že zaplacení poplatku ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku nabylo právní moci, má za následek, že usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku, ačkoli je řádně doručeno účastníkům řízení, nenabývá právní moci. V tomto případě soud, který usnesení vydal, své usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší a může pokračovat v řízení a vydávat další rozhodnutí o věci. ... Pokud však poplatek nebyl zaplacen dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku nabylo právní moci, pak usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku nabude jeho doručením účastníkům řízení právní moci a soud, který toto usnesení vydal, již nemůže toto své usnesení podle § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, zrušit a v této věci vydávat další rozhodnutí o věci, protože mu v tom brání překážka věci pravomocně rozhodnuté. Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ani jiný zákon totiž neumožňuje městskému (krajskému) soudu zrušit své pravomocné usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku a tedy rozhodovat třeba i záporným způsobem o návrhu účastníka řízení na zrušení svého pravomocného usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku.“

[25.] V nyní projednávaném případě městský soud správně konstatoval, že „*návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení*“ byl podán až poté, co rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci. Ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích přitom není nastaveno tak, že se jedná o návrhové řízení, o němž je soud povinen vždy věcně rozhodovat. Ve skutečnosti jde totiž jen o dodatečné splnění zákonné poplatkové povinnosti, k čemuž dojde-li ještě před nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení, bude toto usnesení soudem zrušeno. Je totiž zřejmé, že smyslem institutu obsaženého v citovaném ustanovení § 9 odst. 7 není konstruovat jakousi formu přezkumu vlastního rozhodnutí krajským (městským) soudem (tj. nejde o autoremeduru sui generis), nýbrž smyslem je vytvořit procesní prostor pro co možná nejvíce neformální široký přístup k soudu, tj. jde o maximální eliminaci případů tzv. denegatio iustitiae. Takto viděno nemá být soudu podáván návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení, nýbrž má pouze fakticky dojít k zaplacení soudního poplatku před nabytím právní moci. K přezkumu zákonnosti usnesení o zastavení řízení slouží institut kasační stížnosti, jež nemá nahrazovat vlastní rozhodování toho soudu, který řízení zastavil.

[26.] S ohledem na tento výklad citovaného zákonného ustanovení je zřejmé, že městský soud pochybil, když usnesením ze dne 27. 10. 2009 meritorně zamítl podání stěžovatelů, označené jako „*návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení*“. Vydáním tohoto usnesení porušil pravidlo, podle něhož nelze podruhé rozhodovat o již rozsouzené věci (res iudicata). Proto Nejvyšší správní soud této části kasační stížnosti vyhověl a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 50, jako nezákonné zrušil.

[27.] Stěžovatelé nicméně brojí kasační stížností též proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42, kterým bylo řízení o žalobě zastaveno.

[28.] K tomu je třeba uvést, že toto usnesení bylo doručeno stěžovatelům dne 7. 7. 2009 (č. l. 42), avšak kasační stížnost byla dána k poštovní přepravě teprve dne 24. 11. 2009 (č. l. 57), takže zjevně nebyla zachována dvoutýdenní lhůta k jejímu podání, vymezená v ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud musel kasační stížnost, brojící proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42, odmítnout pro opožděnost.

[29.] Zbývá se vyjádřit k námitce, že za kasační stížnost mělo být považováno podání žalobců ze dne 13. 7. 2009, označené jako „*návrh na zrušení usnesení o zastavení řízení*“. K tomu soud uvádí, že v soudním řízení platí obecné pravidlo, podle něhož se každý učiněný úkon hodnotí podle jeho skutečného obsahu a nikoliv jen podle jeho formy. Toto pravidlo lze v případě řízení před správními soudy dovodit zejména z ustanovení § 37 odst. 1, 3 s. ř. s. V nyní projednávané věci je nicméně z citovaného „*návrhu na zrušení usnesení o zastavení řízení*“ způsobem nevzbuzujícím sebemenší pochybnosti zcela zřejmé, že se o kasační stížnost nejedná. Z názvu, označení soudu, kterému je návrh adresován, z jeho obsahu i z petitu je totiž nesporné, že se žalobci nedomáhali zrušení předmětného usnesení městského soudu o zastavení řízení Nejvyšším správním soudem, nýbrž postupu dle ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, a dále navrhovali zastavení žalobního řízení ve vztahu ke čtyřem označeným žalobcům. Zdejší soud nemohl přehlédnout ani skutečnost, že za žalobce činil tento návrh jejich advokát, tj. právní profesionál, u něhož lze důvodně předpokládat, že zná všechny potřebné procesní aspekty žalobního řízení i řízení o kasační stížnosti. Nelze proto souhlasit s názorem stěžovatelů, že je měl na základě tohoto návrhu městský soud vyzvat k doplnění chybějících náležitostí kasační stížnosti. Tento postup je totiž myslitelný toliko tehdy, jestliže se o kasační stížnost s ohledem na její obsah skutečně jedná, což však zjevně nebyl tento případ.

V. Obiter dictum

[30.] Jen jako obiter dictum Nejvyšší správní soud uvádí, že považuje za správný právní názor městského soudu obsažený (zejména) v jeho usnesení ze dne 29. 6. 2009, podle něhož svědčí povinnost zaplatit soudní poplatek každému ze žalobců samostatně, byť se jedná o žalobu společnou. Městský soud zejména správně poukázal na ustanovení § 33 odst. 8 s. ř. s., podle něhož podá-li více osob společný návrh, jedná v řízení každý sám za sebe a s účinky jen pro svou osobu. Podle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích platí, že „*ve věcech správního soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení*“. Platí tedy obecné pravidlo, podle něhož musí uhradit poplatek každý ze žalobců samostatně. Výjimku z tohoto pravidla nepředstavuje ani stěžovateli citovaný odst. 8 stejného ustanovení, podle něhož vznikne-li více poplatníkům povinnost zaplatit poplatek, platí jej společně a nerozdílně. Tato výjimka totiž pamatuje na odlišné případy, tj. na případy nerozlučných společníků. To však není situace ve správním soudnictví, kdy každý z žalobců jedná výlučně sám za sebe: pokud např. některý z nich vezme žalobu zpět, řízení jako celek nekončí a bude zastaveno pouze ve vztahu k jeho osobě.

[31.] Tento právní závěr městského soudu konvenuje nejen s dikcí citovaných zákonných ustanovení, nýbrž i s jejich smyslem a účelem tak, jak je přijal rovněž Ústavní soud. Ten v nálezu ze dne 29. 1. 2008 sp. zn. Pl. ÚS 69/06 (č. 269/2008 Sb.) uvedl, že „*nejobecnější vyjádření účelu a smyslu soudních poplatků je obsaženo v důvodové zprávě k vládnímu návrhu*

zákona o soudních poplatcích (tisk 476), přijatého Českou národní radou dne 5. prosince 1991 a vyhlášeného pod č. 549/1991 Sb.: "Úkolem právních předpisů upravujících vyměřování a vybírání soudních poplatků je též odpovídajícími sazbami poplatků zabezpečit z části úhradu nákladů, které vznikají státu výkonem soudnictví, a zároveň omezovat podávání některých neutvářených návrhů na zahájení soudních řízení. Jejich úkolem je současně působit na to, aby povinní dobrovolně plnili své povinnosti vůči spoluobčanům a ostatním subjektům." Z pohledu komparativního akcentuje první z uvedených účelů soudního poplatku Spolkový ústavní soud SRN [BVerfGE 50, 217 (226)]. Dle něj je "poplatek veřejnoprávním peněžitým plněním, jež je poplatkovému dlužníku z důvodu veřejného plnění vůči jednotlivci jednostranně uloženo (veřejnoprávní normou anebo obdobným výsostným aktem) a je určeno k tomu, aby v návaznosti na toto plnění jeho náklady zcela anebo zčásti pokrylo".“

[32.] Nelze ostatně ani opomenout, že soudní poplatek má rovněž funkci vyjádření vážnosti úmyslu vést soudní řízení, tj. má eliminovat kverulantské či šikanózní žaloby. Výklad, podle něhož by několik žalobců mělo platit pouze jeden poplatek, však k naplnění této funkce zjevně vést nemůže. Kromě toho celá konstrukce soudních poplatků ve správním soudnictví je i „technicky“ nastavena tak, že se očekává jeho zaplacení každým ze žalobců samostatně. V opačném případě by totiž vznikaly obtížně řešitelné situace, kdy např. několika žalobcům by svědčilo osvobození od soudního poplatku a ostatním nikoliv; nebylo by zřejmé, komu se má soudní poplatek vracet apod.

VI. Shrnutí

[33.] Nejvyšší správní soud uzavírá, že Městský soud v Praze chybně meritorně rozhodoval a zamítl podání stěžovatelů, kterým se domáhali zrušení usnesení o zastavení řízení. Proto této části kasační stížnosti vyhověl a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 50, jako nezákonné zrušil. Pro úplnost je však třeba dodat, že z tohoto zrušení neplyne povinnost městského soudu o předmětném podání stěžovatelů meritorně rozhodovat.

[34.] Ta část kasační stížnosti, kterou stěžovatelé brojí proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2009, č. j. 9 Ca 81/2009 - 42, musela být odmítnuta pro opožděnost (§ 46 odst. 1 písm. b), § 120 s. ř. s.).

[35.] Stěžovatelé a také žalobci a), d), e) a f), kteří neměli v tomto soudním řízení úspěch (usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 10. 2009 sice zdejší soud zrušil, nicméně jen proto, že nemělo být vůbec vydáno), nemají právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. května 2010

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu